

ת"פ 16212/12/13 - נציגת היועץ המשפטי לממשלה במשרד הכלכלה נגד אורות העמקים חב' לשווק ויבוא חומרי חשמל בע"מ, מוסטפא שרים

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 16212-12-13 נציגת היועץ המשפטי לממשלה במשרד הכלכלה נ' אורות העמקים חב'
לשווק ויבוא חומרי חשמל בע"מ ואח'
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופט משה גינות
מאשימה	נציגת היועץ המשפטי לממשלה במשרד הכלכלה
נגד	
נאשמים	1. אורות העמקים חב' לשווק ויבוא חומרי חשמל בע"מ 2. מוסטפא שרים

החלטה

1. בפניי בקשת הנאשמים לקבל נתונים מן המאשימה, על תיקים שנפתחו על ידי המאשימה בחמש השנים האחרונות, בגין אותן עבירות המיוחסות לנאשם בכתב האישום.

כמו כן מתבקשת המאשימה למסור את מספרי התיקים מתוך סה"כ התיקים שנפתחו אותם תיקים שבהם הוגש כתב אישום בגין עבירות המיוחסות לנאשמים. עוד התבקשה המאשימה לציין, אלו מבין התיקים נסגרו מחוסר עניין לציבור או מכל סיבה אחרת. כמו כן התבקשה המאשימה למסור נייר עמדה עקרוני, מתי היא מגישה כתבי אישום בתיקים שבהם מיוחסות לנאשמים עבירות דומות.

2. לטענת הנאשמים, קיימים 2 עוגנים נורמטיביים לביסוס בקשתם, סעיף 74 ו- 108(1) לחוק סדר הדין הפלילי.

לדברי ב"כ הנאשמים - המונח "חומר חקירה" פורש בפסיקה באופן ליברלי. לדבריו, מן האמור בבג"צ 620/02 פ"ד נז' (4) עמ' 625, מתחוויר כי ההנחייה שונתה בפסיקה באשר לזיהוי של חומר חקירה שעל התביעה חובה למסור לנאשם הותירה שוליים רחבים גם למקרים בהם החומר שבמחלוקת אינו קשור במישרין לאישום או לנאשם והרלוונטיות שלו לאישום הינה גבולות.

עוד ציין ב"כ הנאשם את בע"מ 2398/08 מדינת ישראל נ' אליצור סגל, שם נידונה בהרחבה זכותו של אדם לקבל מידע על פי חופש המידע פסק הדין עסק בעיקר באיזון הראוי שבין הזכות לגילוי לבין זכותה של המדינה שלא להשקיע משאבים בלתי סבירים בגלוי. בסופו של יום התקבלה הבקשה והמדינה חוייבה למסור פרטים על אודות מדיניותה בקשר להעמדה לדין בעבירה של העלבת עובד ציבור בשלוש שנים. תוך שבע השנים האחרונות שאינן בהכרח רצופות לעניין זה קבעה הפסיקה כי נאשם המבקש לטעון כי המאשימה נוקטת דרך קבע מדיניות

עמוד 1

השונה מזו שננקטה בעניינו נדרש להראות כי בשורת מקרים אחרים התקבלו החלטות שונות למרות מערכת נסיבות דומה כאשר מידע זה אינו מצוי ברשות הנאשם ואף אין לו אפשרות להשיגו במאמץ סביר נראה כי חיובה של המאשימה להעמידו לעיונו מתבקש.

עוד נטען כי בעע"מ 1786/12 גוליאני נ' מדינת ישראל, נדונה שאלת קבלת המידע על אודות תיקי חקירה שנפתחו נגד נאשמים אחרים בגין עבירה של החזקה בתנאי עבדות, עבירה לפי סעיף 375א' לחוק העונשין ואשר לא הבשילו לכדי כתב אישום וזאת על מנת לבסס טענת אכיפה בררנית בהליך הפלילי.

הבקשה לקבלת המידע האמור הוגשה לפי חוק חופש המידע. כב' השופטת דפנה ברק-ארז, התייחסה בפסק דין זה ליחסי הגומלין בין בקשה לעיון לפי חוק חופש המידע לבין בקשה לעיון לפי סעיף 74 לחסד"פ.

טוען הסנגור כי הפסיקה קבעה כי צו כאמור ינתן על יסוד התשתית הראייתית כפי שפרושה לפני ביהמ"ש הדין באישום וזאת במסגרת סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי. בית המשפט יוכל להיזקק לבקשה לקבלת נתונים כאמור, אך לאחר שהנאשם הטוען בפניו לאכיפה בררנית יציג תשתית ראייתית לכאורית שיש בה כדי לסתור את חזקת התקינות המנהלית ממנה נהנות רשויות התביעה. אשר להיקף התשתית הראייתית לכאורית הנדרשת מן הנאשם, בשלב זה הפסיקה קבעה רף הוכחה נמוך. בשלב זה ככל שעלה בידי הנאשם להציג תשתית ראייתית כאמור המעבירה את הנטל לתביעה נתונה לבית המשפט הסמכות ליתן צו לפי סעיף 108 לחוק בדבר הצגת נתונים ומסמכים שיש להם רלוונטיות לטענה בדבר האכיפה הבררנית.

3. בעניינו הנאשמים טוענים כי המאשימה הפלתה אותם לרעה ובחרה להגיש דווקא נגדם כתבי אישום בגין מוצרי החשמל נשוא כתב האישום וזנחה את המעורבים האחרים בעבירות נשוא כתב האישום, ברם מלוא הנתונים אינם מצויים בשלב זה ברשות הנאשמים ונתונים אלה נמצאים ברשות המאשימה.

ב"כ הנאשמים ציטט מתוך עדותם של גרישה דייטש, ישיבה מיום 31/5/16 ומתצהירו של מוחמד אגבריה, עדויות המעלות כי לא הוגשו כתבאי שיום בין אם כנגד משווק או ביבואן שמשווק מוצר חשמלי ללא תקן.

לפיכך טען ב"כ הנאשמים כי הונחה בפני בית המשפט ראשית ראייה אף מעבר לנדרש על פי הפסיקה להוכחת הטענה כי המאשימה נקטה נגדם במדיניות מפלה שעה שהגישה נגדם כתבי אישום ולא עשתה כן כנגד מעורבים אחרים בעבירה.

לסיכום טענותיו בדבר טענת אפליה בגין אכיפה בררנית, ציטט ב"כ הנאשמים מתוך עפ"א 29798-10-11 מ"י נ' מרים עמית יהודית.

4. בתגובה טענה המאשימה כי דינה של בקשה זו להידחות.

לטענתה, נתונים אודות הגשת כתבי אישום אינם בגדר חומר חקירה, בהיענות לבקשות נתונים מן הסוג הנדון במסגרת סעיף 74 לחסד"פ ימצא עצמו בית המשפט מסייע למסעות דייג. עוד נטען כי היענות לבקשה חותרת תחת חזקת התקינות המינהלית הופכת את נטל הראייה ומחייבת את רשויות האכיפה להביא ראיות לתקינות פעולתן.

הנאשמים, כך נטען, לא הניחו תשתית ראייתית ראשונית המעידה על קיומה של אכיפה בררנית ומשכן לא עמדו במבחן שנקבע בפסיקה להפעלת סמכותו של בית המשפט לפי סעיף 108 לחסד"פ.

לטענת המאשימה, בניסיון הנאשמים להעלות טענה של אכיפה בררנית בשלב זה של המשפט, לאחר שהסתיים שלב שמיעת הראיות, יש בכך טעם לפגם.

הנאשמים לא הניחו תשתית ראייתית ראשונית המעידה על קיומה של אכיפה בררנית ומשכן לא עמדו במבחן שנקבע בפסיקה להפעלת סמכותו של בית המשפט לפי סעיף 108 לחסד"פ. כמו כן בהיענות לבקשה מן הסוג הזה, ימצא עצמו בית המשפט מסייע למסעות דייג.

לטענת ב"כ המאשימה, היה ביכולתם של הנאשמים לבקש את חומרי החקירה הנזכרים בבקשה זו, כבר בשלב המקדמי של המענה לאישום, לפני 4 שנים.

המידע עליו מתבססים הנאשמים המקימים לשיטתם לכאורה טענה של אכיפה בררנית היה מצוי בידי הנאשמים עוד טרם תחילת המשפט.

עוד טען ב"כ המאשימה, כי הימנעותו של הסנגור מלחקור את 2 עדי התביעה המרכזיים המפקחת לודמילה ניימן והממונה על התקינה גרישה דייטש, בכל הקשור לנתונים אותם הוא מבקש לקבל היום, נעשתה במכוון ובכך הקימו הנאשמים לחובתם את החזקה הידועה בדבר הימנעות מחקירת עד רלוונטי.

לטענת ב"כ המאשימה, בקשת הנאשמים אינה עומדת בתנאי הסף של סעיפים 74 או 108 לחסד"פ. החומר המבוקש אינו חומר חקירה כהגדרתו בסעיף 74 לחסד"פ. בעניין זה ציטט מתוך פסק הדין מזרחי ופסק דין של ביה"ד לעבודה בפרשת דואיד, ועל כן טען ב"כ המשיבה לאור אותם פסקי דין כי דינה של בקשת הנאשמים לקבלת מסד נתונים הכוללים תיקים שנפתחו על ידי המאשימה ב- 5 השנים האחרונות בכסות של חומר חקירה לדחייה.

5. אשר לבקשה לקבלת חומר חקירה לפי סעיף 108 לחסד"פ, טען ב"כ המשיבה כי הנאשמים לא הניחו תשתית ראייתית ראשונית המעידה על קיום אכיפה בררנית.

לעניין זה טען ב"כ המשיבה כי לרשות המינהלית עומדת חזקת התקינות המינהלית ונטל ההוכחה לפיה פעלה

המשיבה שלא כדין בהגשת כתב האישום, מונח על כתפי המשיבים.

לעניין זה ציטט ב"כ המשיבה מתוך דברי בית המשפט העליון בע"מ 40721/11 כי חזקת התקינות המינהלית קובעת שברגיל ניתן להניח לטובתה של הרשות כי נהגה כדין על מנת לסתור את חזקת התקינות המינהלית על הנאשמים להניח תשתית ראשית המעידה על אכיפה בררנית בפרשת דואייב קבע ביה"ד הארצי לעבודה שעל הנאשם להביא תשתית ראשית ראשונה לביסוס טענתו ולסתירת חזקת התקינות המינהלית העומדת לתביעה.

לשיטת המאשימה הנאשמים לא הניחו תשתית ראשונה לקיומה של אכיפה בררנית ודין טענותיהם להידחות.

ב"כ המשיבה הדגיש כי הנאשמים טוענים כי התעורר חשש לאכיפה בררנית מצד המאשימה היות ולא הוגשו כתבי אישום נגד 4 הקימעונאים המצויינים בכתב האישום, שאף העידו נגד הנאשמים מר יעקב ביטון, מר לאון ארז, מר ניסים מסעוד ומר אבי גמזו לטובה.

ב"כ המשיבה ציטט מתוך ע"פ 3215/07 פלוני נ' מדינת ישראל, אשר קבע כי לשם העלאת טענה של הגנה מן הצדק הנשענת על אכיפה בררנית, על הטוען אותה להראות כי מדובר בהבחנה בין מי שהדמיון ביניהם רלוונטי לעניין. בשלב השני יהיה על הטוען להראות כי בבסיס ההבחנה ניצב מניע פסול בין אם בדמות שרירותיות התחשבות בשיקולים שאינם ממן העניין או חלילה שקילת שיקולים שאינם ראויים. הנטל להוכיחם מוטל על הנאשם באשר לפרקליטות ככל רשות מינהלית נהנית מהחזקה לפיה פעולותיה נעשות כדין.

אשר ל- 4 הקימעונאים המוזכרים לעיל, נסיבות עניינם של הנאשמים חמורות יותר מנסיבות עניינם של 4 הקימעונאים שכן הנאשמים מואשמים במכירת מוצרים לקויים שנמצאו ופורטו בכתב האישום לכל אחד מבתי העסק, קרי מדובר ב- 3 אישומים שונים ביחס לנאשמים ואין זה המצב לגבי מי מבין הקמעונאים הנ"ל. נאשם מס' 2 סירב לשתף פעולה עם החקירה.

נמצא איפוא כי מצבם של עדי התביעה הקמעונאים אינו דומה למצבם של הנאשמים ומשכך הטיפול בהם הצדיק טיפול שונה מהטיפול בנאשמים.

עוד טען ב"כ המשיבה כי היא נקטה נגד אותם בתי עסק בהליכי אכיפה המתאימים למידת החומרה שנמצאה במעשיהם.

הנאשמים לא הוכיחו טענה של אכיפה בררנית הרי שבהתאם לפסק הדין בעניין דואייב לא עומדת לנאשמים הזכות להפעיל את סמכותו לפי סעיף 108 לחסד"פ ולדרוש מן המאשימה מסמכים שלסברת הנאשמים עשויים היו לבסס את טענותיהם.

בנוסף, העברת המידע המבוקש תפגע בפרטיות צדדים שלישלים המעורבים באותם תיקים פלייליים. ב"כ המשיבה ציטט מתוך דבריו של כב' השופט מלצר בבש"פ 3099/08 אברהמי נ' מדינת ישראל.

6. עם תום עיון בבקשת ב"כ הנאשמים ובתגובה המפורטת שהועברה אלי ע"י ב"כ המאשימה, החלטתי לדחות את בקשת הסנגור מן הטעמים הבאים:

המסמכים אותם מבקשים הנאשמים אינם בגדר חומר חקירה ולעניין זה אפנה ל- 2 פסקי דין שניתנו בסוגייה.

בבש"פ 2242/16, קבע כב' השופט פוגלמן בפרשת מזרחי, כי הבקשה נטועה כולה בגדרי סעיף 74. לפיכך השאלה היחידה עניינה במיקום הגיאומטרי המתאים בגדר ההליך הפלילי עצמו לבירור בקשת הנאשם לקבלת מידע כאמור. בנסיבות המקרה סעיף 74 לחסד"פ אינו המקום המתאים לכך אולם תנאי יסוד לסיווגו של חומר חקירה הוא כי הוא נוגע לאישום שבידי התובע אשר מפניו צריך הנאשם להתגונן כעולה מלשון סעיף 74 הכוונה היא לחומר אשר יש לו זיקה להליך הפלילי ולאישום במסגרתו הוא מבוקש. כמו גם לחומר שהתביעה הסתמכה עליו למצער באופן עקיף. החומר אותו ביקש הסנגור בשלב כה מאוחר, אינו יכול להיחשב כחומר חקירה באשר אין הוא קשור לתשתית הראייתית עליה מבוסס האישום. טענה של אכיפה בררנית אינה נוגעת לאישום עצמו. סעיף 108 לחסד"פ מאפשר לעיתים להגנה להשיג מסמכים שאינם מצויים בידי ההגנה מסירת חומר לפני סעיף 108 היא עניין שבשיקול דעת שמפעיל בית המשפט שדן בהליך העיקרי.

כך פסק גם בית הדין הארצי לעבודה בעפ"א 16393-12-13 בפרשת אלירן דואק, נפסק שסעיף 74 לחוק אינו מתאים לשמש אכסניה לבקשת נתונים לצורך ביסוס טענה לאכיפה בררנית, על כל שלביה.

נתונים אודות הגשת כתבי אישום בעניינים כאלה או אחרים ומדיניות אכיפה בנושא פלוני או אלמוני, אינם בגדר חומר חקירה הבא בגדר סעיף 74 לחוק, שכן זה אינו מתאים לשמש אכסניה לבקשת נאשם לקבלת נתונים לצורך ביסוס טענה בדבר אכיפה בררנית. הדרך הנכונה היא פנייה בהתאם לסעיף 108 לחוק.

עוד ראיתי לציין את פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה עפ"ג 8276-04-13 עלאא דעאש נ' מדינת ישראל, בו נקבע כי עם תיקון חוק סדר הדין הפלילי בשנת 2007 הוספה הטענה של הגנה מן הצדק לרשימת הטענות המקדמיות אותן רשאי נאשם להעלות בתחילת משפטו. בהתאם נפסק כי המועד להעלאת הטענה הינו מיד לאחר הקראת כתב האישום. טענה זו היתה ידועה לב"כ המשיב אולם הוא החליט שלא להעלות אותה בשלבים מוקדמים של בית המשפט.

הנני סבור כי אין כל זיקה בין החומר המבוקש ואין בו כדי לסייע לנאשמים.

הנאשמים לא הניחו תשתית ראייתית לקיומה של אכיפה בררנית המצדיקה את קבלת החומר. הם המתינו לסיום פרשת ההגנה על מנת להעלות טענה זו ואף לא חקרו את עדי התביעה בנקודה זו.

7. לא ראיתי הצדקה כלשהי לקבל את החומר המבוקש כאמור לעיל, גם לא לפי סעיף 108 לחסד"פ.

התוצאה הסופית היא שאני דוחה את בקשת הסנגור.

8. הנני מורה למאשימה לסכם את טענותיה בתוך 30 ימים מהיום והסנגור יסכם 30 יום לאחר מכן.

הנני מזכיר לב"כ הצדדים שעליהם להיפגש בניסיון לסיים את התיק במסגרת הסדר הטיעון.

ניתנה היום, כ"ח אדר א' תשע"ט, 05 מרץ 2019, בהעדר הצדדים.